

Een voorjaarsconcentratie Kuifduikers *Podiceps auritus* op de Grevelingen

Op 2 april 1988 werd een groep van tien Kuifduikers op de Grevelingen waargenomen, juist op de plaats waar deze dam de kust van Overflakkee (ZH) bereikt. Bij een volgend bezoek op 23 april 1988 werden hier geen Kuifduikers meer aangetroffen.

Deze waarneming leidde er toe dat in de periode 1989-92 deze plaats op 29 data, gelegen tussen half februari en begin mei, op de aanwezigheid van Kuifduikers werd gecontroleerd. Slechts vijfmaal werd hierbij geen enkele Kuifduiker opgemerkt. De grootste aantallen werden waargenomen tussen 15 maart en 10 april (tabel 1). Na 15 april lag het maximum op deze plaats steeds onder de tien exemplaren. In tabel 1 is ook de periode aangegeven waarbinnen deze soort op de Grevelingen aanwezig was. Hoelang de verschillende Kuifduikers hier aanwezig waren, is uit deze gegevens niet af te leiden.

De Kuifduikers hielden zich soms op in één concentratie waarin niet zelden ook Futen *Podiceps cristatus* en Geoorde Futen *Podiceps nigricollis* aanwezig waren. Meestal echter was er van een los groepsverband sprake, waarbij de vogels, zoals op 11 april 1991 met in totaal 15 vogels, over een grote oppervlakte verspreid waren. Bij aankomst in de Grevelingen zijn de Kuifduikers nog in winterkleed met hier en daar reeds sporen van het doorkomende zomerkleed. In de tweede helft van maart worden vogels in winterkleed vrijwel niet meer aangetroffen.

De Kuifduiker is geen vogel die in grote groepen wordt aangetroffen. Cramp (1977) vermeldt dat tijdens de voorjaarstrek groepen tot 60 exemplaren kunnen worden waargenomen. In de Atlas van de Nederlandse Vogels (SOVON 1987) is te lezen dat in de periode 1978-83 op verschillende plaatsen in het Deltagebied (Grevelingen, Veerse Meer, Oostvoornse Meer) soms groepen van enkele tientallen

Tabel 1. Verblifsduur en maximum aantal waargenomen Kuifduikers langs de Grevelingendam in de periode 1989-92. *Duration of stay and maximum number of Slavonian Grebes observed along the Grevelingendam, 1989-92.*

jaar year	verblifsduur presence	maximum aantal en datum maximum number and date
1989	10 mrt - 7 mei	34 09-04
1990	24 feb - 31 mrt	18 18-03
1991	17 mrt - 20 apr	12 17-03
1992	29 feb - 24 apr	16 29-03

vogels werden aangetroffen, waarbij de grootste aantallen aanwezig waren van december tot eind februari. Het grootste aantal Kuifduikers dat Slob (1989) bij de maandelijkse tellingen op de Grevelingen tussen 1981 en 1986 vaststelde, was 18 exemplaren op 27 maart 1986.

Al eerder werdesignaleerd dat de noordoosthoek van de Grevelingen een aantrekkelijke plaats is voor Roodhalsfuten *Podiceps grisegena*, die er komen overzomeren (Ouweneel 1985), en voor Geoorde Futen die er in augustus-september komen ruïen (Ouweneel 1988).

Summary *A spring concentration of Slavonian Grebes Podiceps auritus on Lake Grevelingen.*

From 1988 to 1992 observations were made on a concentration of Slavonian Grebes present in spring on the eastern part of Lake Grevelingen, Delta area, SW-Netherlands. The first Slavonian Grebes arrive here in late February and the latest leave in early May. Peak numbers occur between mid-March and mid-April, with a maximum of 34 birds on April 9, 1989. During their stay, the birds moult to summer-plumage. The area has previously been identified as a summer staging area of Red-necked Grebes *Podiceps grisegena* and a late-summer moulting site of Black-necked Grebes *Podiceps nigricollis*.

Literatuur

- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. (eds) 1977. The birds of the Western Palearctic, 1. Oxford University Press, Oxford.
- OUWENEEL G. L. 1985. Overzomerende Roodhalsfuten *Podiceps grisegena* op de Grevelingen. *Limosa* 58: 74-75.
- 1988. Een ruiconcentratie Geoorde Futen *Podiceps nigricollis* op de Grevelingen. *Het Vogeljaar* 37: 100-102.
- SLOB G. J. 1989. 15 jaar vogelontwikkelingen in het afgesloten Grevelingenbekken. Rapport Staatsbosbeheer Goes.
- SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels. Arnhem.

G. L. Ouweneel, *Lijster* 17, 3299 BT Maasdam

Eierrofvende Lepelaar *Platalea leucorodia* op Griend

18336

Op 13 mei 1992 landde een adulte Lepelaar, volledig in broedkleed, in een broedkolonie van Kokmeeuwen *Larus ridibundus* op de zuidkant van het eiland Griend in de Waddenzee. Onder hevige aanvallen van de meeuwen raapte de Lepelaar met zijn snavel in ongeveer vijf minuten vijf à zes maal een

ei uit twee kokmeeuwenesten, wierp ze de lucht in om ze vervolgens met de verticaal omhooggerichte, opengesperde snavel weer op te vangen. De vogel reageerde op de voortdurende aanvallen van de meeuwen door zijn nek enigszins in te trekken en daarbij zijn kuif op te zetten. Na het verorberen van de eieren vloog de vogel naar de noordkant van het eiland en landde midden in een tweede kokmeeuwenkolonie, waar hij ook hevig werd belaagd. Waarschijnlijk heeft hij in deze kolonie geen eieren geroofd, want hij was hier maar een korte tijd aan de grond, om vervolgens naar een nieuwe plek enkele meters verderop te vliegen. Na enkele vergeefse pogingen gaf de vogel het op en vloog in noordelijke richting weg. Enkele uren later landde weer een Lepelaar in broedkleed in de kokmeeuwenkolonie op de noordkant van het eiland. Deze vogel lukte het niet om eieren te pakken te krijgen, waarschijnlijk door de aanvallen van de meeuwen. Na enkele vergeefse pogingen verliet hij het eiland.

In de literatuur hebben wij niets kunnen vinden over het eten van eieren door Lepelaars. In Nederland bestaat het voedsel van deze soort voornamelijk uit kleine vissen (vooral stekelbaarzen *Gasterosteus aculeatus* en *Pungitius pungitius*). Maar ze eten ook wel kreeftachtigen (zoals garnaal *Crangon crangon* en steurgarnaal *Palaemonetes varians*), waterinsekten en insectelarven (Cramp & Simmons 1977, SOVON 1987). In Rusland worden naast insectelarven en waterkevers eveneens af en toe vissen gegeten. Soms maken ook sprinkhanen, kikkers, kikkervisjes en schelpdieren deel uit van hun voedselpakket (Dementiev & Gladkov 1969, Cramp & Simmons 1977, Flint *et al.* 1984). In Roemenië bestaat het voedsel van deze soort uit kleine vissen (zoals grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*), larven van waterinsekten, kikkers, kikkervisjes, wormen en slakken (Cramp & Simmons 1977). Ook is bekend dat ze bloedzuigers, kleine reptielen en in sommige gevallen plantenma-

teriaal eten (Bauer & Glutz von Blotzheim 1966, Cramp & Simmons 1977).

Summary *Spoonbill Platalea leucorodia preying on gull eggs.*

We observed an adult Spoonbill in full breeding plumage taking Black-headed Gull *Larus ridibundus* eggs on the island of Griend, Dutch Wadden Sea, on 13 May 1992. Five or six times, the Spoonbill took an egg from two gull nests within five minutes. Eggs were taken in the bill, then thrown up, and caught in the open bill held up vertically. In the process, the bird was constantly and intensely attacked by gulls; in response, it drew in its neck and raised its head feathers. After this successful robbery the bird tried to take eggs in another subcolony. This time the bird was not successful, probably due to heavy gull attacks. A few hours later, another Spoonbill in breeding plumage tried to take eggs from Black-headed Gull nests on the island, but without success.

Literatuur

- BAUER K. M. & GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. 1966. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, I. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1977. The birds of the Western Palearctic, I. Oxford University Press, Oxford.
- DEMENTIEV G. P. & GLADKOV N. A. 1969. Birds of the Soviet Union, 2. Israel Program for Scientific Translations, Jerusalem.
- FLINT V. E., BOEHME R. L., KOSTIN Y. V. & KUZNETSOV A. A. 1984. A field guide to the birds of the USSR. Princeton University Press, Princeton.
- SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse vogels. Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland, Arnhem.

E. W. M. Stienen & A. Brenninkmeijer. DLO-Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), Postbus 9201, 6800 HB Arnhem

VLIZ (vzw)

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

FLANDERS MARINE INSTITUTE

Oostende - Belgium